

النحوه‌ی علمی مقاله‌های تئوری شهرسازی

شماره شاپا: ۲۲۲۸-۵۸۹X

شناسایی عوامل موثر بر اجتماع‌بزیری در محیط آموزش معماری و تحلیل تعامل بین آن‌ها (با رویکرد تصمیم‌گیری چندمعیاره فازی)
الهام جعفری، حمزه غلامعلیزاده، محمود مدیری

پایبندی به تاریخ در مداخلات معاصر؛ (قیاس در طراحی زمینه‌ای بناها و مجموعه‌ها بین چند کشور اروپایی و ایران)
غلامرضا جاپلچی، اصغر محمدمرادی، آرش محمدمرادی، طاهره جامکلو

بررسی اهمیت و حوزه‌های کاربرد لایه «احساسات شهری» در طراحی و برنامه‌ریزی شهری
عصمت پای‌کن، محمدرضا پورجعفر

تحقيق درباره مبادی فضاهای شهری رفتارگرا و دموکراتیک؛ یکپارچه‌سازی نظریات
مانی ستارزاد فتحی، مجید زارعی، رحیم هاشمی‌پور

کاربرد روش تحلیل تماییک در شناسایی قابلیت‌های معنایی تجربه شده حین حرکت روزمره در محیط انسان ساخته
سمیه‌رفیعی، مجید صالحی‌نیا، قاسم مظلومی

تعیین زاویه بهینه استقرار سطوح قائم ساختمان بر اساس دریافت انرژی خورشیدی در اقلیم گرم و مرطوب
(مطالعه موردی: شهرهای بندرعباس، بوشهر و اهواز)
حسن اکبری، فاطمه سادات حسینی‌نژاد

ارزیابی و تحلیل وضعیت آسایش حرارتی فضای باز محلات مسکونی با استفاده از شاخصه‌های حرارتی
(نمونه موردی: محلات منتخب شهر اصفهان)
فاطمه السادات مجیدی، شاهین حیدری، محمود قلعه‌نویی، مریم قاسمی سیچانی

تأثیر وجود و گسترش آرامستان بر محله‌های همچوار آن؛
(مورد پژوهی: آرامستان امامزاده سلطان ابراهیم، شهر قوچان)
سمانه جلیلی صدر آباد، شادی شکری یزدان آباد

باز زنده‌سازی منظر رودهای شهری با رویکرد تعامل سازنده بین انسان و محیط طبیعی؛ (مورد واکاوی نهر "شهررود" آمل)
نرگس حمزه، حامد مظاہریان، محمدسعید ایزدی، مرتضی لطفی‌پور سیاهکلرودی

بازخوانی مؤلفه‌های مؤثر بر ادراک جداره‌های فعال در طراحی منظر خیابانی
(مطالعه موردی بافت میانی شهر شیراز، خیابان خیام)
فاطمه شمس، مهسا شعله، سهند لطفی، علی سلطانی

بررسی رابطه بین هوش هیجانی جوانان و تمایل آنها نسبت به نمادهای شهری
نسیم نجفی ظریفی، سانا لیتکوهی

تحلیلی مفهومی از قلمرو محله بر پایه ادراک ساکنین با بهره گیری از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)
(نمونه مطالعاتی: محلات شهر مشهد)
عمید الاسلام نقه‌الاسلامی

تاثیر نوع گازهای میانی پنجره‌های دو و سه جداره بر بار سرمایش و گرمایش ساختمان‌های اداری در اقلیم گرم و مرطوب،
گرم و خشک و سرد ایران
جلیل شاعری، رزا وکیلی نژاد، محمود یعقوبی

نشریه علمی معماری و شهرسازی ایران

دوره ۱۰، شماره ۱۸، پاییز و زمستان ۱۳۹۸

صاحب امتیاز: انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران

مدیر مسئول: دکتر محسن فیضی

سردبیر: دکتر مصطفی بهزادفر

هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

دکتر ایرج اعتصام، استاد دانشکده عمران، معماری و هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

دکتر محمدرضا بمانیان، استاد دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس

دکتر مصطفی بهزادفر، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

دکتر مهدی خاکزند، دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

دکتر داراب دبیا، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دکتر محسن فیضی، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

دکتر یوسف گرجی مهلبانی، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ره)

دکتر اصغر محمد مرادی، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

دکتر حامد مظاہریان، دانشیار دانشکده معماری، پردیس هنرهازی زیبا، دانشگاه تهران

دکتر فرهنگ مظفر، دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

دکتر غلامحسین معماریان، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

دکتر هاشم هاشم‌نژاد، دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

مدیر تحریریه: دکتر مهدی خاکزند، دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

ویراستار فارسی: دکتر یوسف گرجی مهلبانی، استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ره)

ویراستار انگلیسی: انجمن معماری و شهرسازی ایران

کارشناس تحریریه: مهندس آناهیتا طبائیان

تیراز: ۵۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

صفحه‌بندی و فرمتهنگ: الهام منتی محب

چاپ: دانشگاه علم و صنعت ایران

نشانی نشریه: تهران، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشکده معماری و شهرسازی، دفتر انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران.

کدپستی: ۱۳۱۱۴-۱۶۸۴۶

تلفن: ۰۲۱-۷۳۲۲۸۲۳۵

دورنگار: ۰۲۱-۷۷۲۴۰۴۶۸

نشانی الکترونیکی: iaau@iust.ac.ir

سایت و سامانه الکترونیکی نشریه انجمن: www.isau.ir

مقالات چاپ شده لزوماً نقطه نظرات نشریه نبوده و مسئولیت مقالات به عهده نویسنده‌گان محترم است.

این شماره با حمایت دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه علم و صنعت ایران به چاپ رسیده است.

این نشریه طبق آیین‌نامه کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و مجوز شماره ۳۷۲۱۱۰۰۳

مدیر کل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی از پاییز ۱۳۸۹ علمی - پژوهشی محسوب می‌شود.

داوران این شماره

علی اسدپور

زهرا بزرگر

میترا حبیبی

محمد حسن خادم زاده

مهدی خاک زند

مهدی خان سفید

فاطمه رجبی

مهدی ساشورپور

علی شرقی

مینو شفایی

جواد نیری شکاری

محمد صالح شکوهی

اسماعیل شیعه

حجه الله عبدی اردکانی

پرسنلو عشرتی

مریم عظیمی

عباس غفاری

مهشید قربانیان

امیرضا کریمی آذری

یوسف گرجی مهلبانی

صدیقه لطفی

مریم محمدی

صدیقه معین مهر

سید مجید مفیدی

شهرزاد مقدم

مجتبی مهدوی نیا

فهرست

عنوان مقاله:

صفحه:

۵	شناسایی عوامل موثر بر اجتماعی‌پذیری در محیط آموزش معماری و تحلیل تعاملی بین آن‌ها (با رویکرد تصمیم‌گیری چندمعیاره فازی) الهام جعفری، حمزه غلامعلی‌زاده، محمود مدیری	دانشگاه هنر شیراز دانشگاه پیام نور دانشگاه هنر تهران دانشگاه تهران دانشگاه علم و صنعت ایران دانشگاه تهران دانشگاه پیام نور دانشگاه آزاد اسلامی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی دانشگاه هنر اصفهان دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) دانشگاه علم و صنعت ایران دانشگاه علم و صنعت ایران دانشگاه هنر اسلامی تربیز دانشگاه هنر اصفهان دانشگاه هنر اسلامی تربیز دانشگاه هنر اسلامی تربیز دانشگاه گیلان دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) دانشگاه مازندران دانشگاه هنر تهران پژوهشگر دانشگاه علم و صنعت ایران دانشگاه هنر تهران دانشگاه هنر تهران
۱۹	پایان‌نامه‌ی بهندی به تاریخ در مداخلات معاصر: (قیاس در طراحی زمینه‌ای بنها و مجموعه‌های بین چند کشور اروپایی و ایران) غلامرضا جاپلی‌تی، اصغر محمدمرادی، آرش محمدمرادی، طاهره جامکلو	
۳۹	بررسی اهمیت و حوزه‌های کاربرد لایه «حساسات شهری» در طراحی و برنامه‌ریزی شهری عصمت پاکن، محمدرضا پور جعفر	
۶۱	تحقیق درباره مبادی فضاهای شهری رفتارگرا و دموکراتیک؛ یکپارچه‌سازی نظریات مانی ستارزاد فتحی، مجید زارعی، رحیم هاشم پور	
۸۵	کاربرد روش تحلیل تماتیک در شناسایی قابلیت‌های معنایی تجربه شده حین حرکت روزمره در محیط انسان ساخته سمیه رفیعی، مجید صالحی‌نیا، قاسم مطلبی	
۹۹	تعیین زاویه بهینه استقرار سطوح قائم ساختمان بر اساس دریافت انرژی خورشیدی در اقلیم گرم و مرطوب (مطالعه موردی: شهرهای بندرعباس، بوشهر و اهواز) حسن اکبری، فاطمه سادات حسینی‌نژاد	
۱۱۳	ارزیابی و تحلیل وضعیت آسایش حرارتی فضای باز محلات مسکونی با استفاده از خاصه‌های حرارتی (نمونه موردی: محلات منتخب شهر اصفهان) فاطمه السادات مجیدی، شاهین حیدری، محمود قلعه‌نویی، مریم قاسمی سیجانی تأثیر وجود و گسترش آرامستان بر محله‌های هم‌جوار آن؛ (مورد پژوهی: آرامستان امامزاده سلطان ابراهیم، شهر قوچان) سامانه جیلی صدر آباد، شادی شکری یزدان آباد	
۱۲۷	باز زنده‌سازی منظر رودهای شهری با رویکرد تعامل سازنده بین انسان و محیط طبیعی؛ (مورد واکاوی نهر "شهرور" آمل) نرگس حمزه، حامد مظاہریان، محمدمصطفی ایزدی، مرتضی لطفی پور سیاهکلرودی	
۱۵۹	باز خوانی مؤلفه‌های مؤثر بر ادراک جداره‌های فعال در طراحی منظر خیابانی (مطالعه موردی بافت میانی شهر شیراز، خیابان خیام) فاطمه شمس، مهسا شعله، سهند لطفی، علی سلطانی	
۱۷۹	بررسی رابطه بین هوش هیجانی جوانان و تمایل آنها نسبت به نمادهای شهری نسیم نجفی ظریفی، سانا زلیکوهی	
۱۹۳	تحلیلی مفهومی از قلمرو محله بر باشه ادراک ساکنین با بهره‌گیری از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) (نمونه مطالعاتی: محلات شهر مشهد) عمید الاسلام ثنه‌الاسلامی	
۲۱۱	تأثیر نوع گازهای میانی پنجره‌های دو و سه‌جداره بر بار سرمایش و گرمایش ساختمان‌های اداری در اقلیم گرم و مرطوب، گرم و خشک و سرد ایران جلیل شاعری، رزا وکیلی نژاد، محمود یعقوبی	

پایبندی به تاریخ در مداخلات معاصر؛

(قیاس در طراحی زمینه‌ای بناها و مجموعه‌ها بین چند کشور اروپایی و ایران)*

**Adherence to History in Contemporary Interventions;
(Comparison of Several European Countries and Iran in Contextual
Design of Buildings and Collections)**

غلامرضا جاپلچی^۱، اصغر محمدمرادی^۲ (تویینده مسئول)، آرش محمدمرادی^۳، طاهره جامکلو^۴

تاریخ انتشار آنلاین:
۱۳۹۸/۱۱/۳۰

تاریخ پذیرش:
۱۳۹۸/۰۳/۱۰

تاریخ بازنگری:
۱۳۹۷/۰۹/۱۵

تاریخ ارسال:
۱۳۹۶/۰۹/۰۷

چکیده

در مداخلات و طرح‌های معماري معاصر در بناهای تاریخي ايران، تعامل مطلوبی میان قسمت‌های تاریخي و اجزای جدید به چشم نمی‌خورد. اين تعاملات تا حدود ۵۰ سال پيش به دليل حضور معماران سنتي و تداوم پاره‌ای از الگوهای ريشه‌دار معماري، از آسيب‌های كمتری ناشی از مداخلات و ساخت و سازهای جديد مصنون ماند، اما به تدریج و با فاصله گرفتن از الگوهای اصيل اجتماعي و كالبدی عملاً آسيب‌های وارد به ابنيه و مجموعه‌های تاریخي رو به افزایش نهاد. بخشی از روند ياد شده، در اثر فقدان مبانی نظری و رویکرد و نگرش اصولی و همه جانبه، عملاً چهره‌ای آشفته و پريشان به شهرهای تاریخي ما داده و هویت تاریخي و معماری آنها را تا حدود زیادي خدشه‌دار کرده است. لذا رویکرد زمینه‌گرا حکم می‌کند که بناهای تاریخي، علاوه بر آنکه چهره مطلوبی برای سکونت و حیات بیابند، بازتابی از ظرایف معماري سنتي ايران را نيز عرضه نمایند. هدف اين مقاله کاربردی بوده و روش مورد استفاده توصيفي و تحليلي، براساس موردنگاری، از طریق گردآوری داده‌ها، مطالعات کتابخانه‌اي، میداني و مراجعه به اسناد و مدارك تاریخي و تجزیه تحلیل کیفی می‌باشد که پس از گردآوری اطلاعات و بررسی عوامل كالبدی و بصري موجود در اینگونه مداخلات مربوط به ابنيه و مجموعه‌های تاریخي کشورهای اروپایي نظير آلمان، اتریش و جمهوری چک مورد بررسی قرار گرفته‌اند، که ضمن بازدید از آنها ابعاد مختلفی از مداخله مربوط به مصالح مورد استفاده، ارتباط عناصر تاریخي و مدرن از منظر کلي و جزئي، مفاصل در هم‌جواري بخش‌های جديد و قديم و غيره مورد کاوش قرار گرفته‌اند. در نهايت دستیابي به پيشنهاداتي اصولي که بتواند مداخلات انجام شده در بناها و مجموعه‌های تاریخي را از بعد كالبدی، ساماني منظم بدهد مورد نظر است.

واژه‌های کلیدی:

پایبندی به تاریخ، مداخلات معاصر، طراحی زمینه‌ای، بناها و مجموعه‌های تاریخي.

۱. دانشجوی دکتری معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران. japalaghi@arch.iust.ac.ir
۲. استاد، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران. m_moradi@iust.ac.ir
۳. کارشناسی ارشد معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران. arash_moradi1994@yahoo.com
۴. دانشجوی دکتری معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران. t.jamakloo@gmail.com

* مقاله حاضر برگرفته از مبانی نظری رساله دکتری غلامرضا جاپلچی با عنوان "تأثیر نگرش گسترش به جای نگرش استمرار در مداخلات پنج دهه اخیر بافت تاریخی شهرهای ایران (با تأکید بر فضاهای جمعی)" به راهنمایي آقایان دکتر اصغر محمدمرادی و دکتر غلامحسین معماریان در دانشگاه علم و صنعت ایران می‌باشد.

- انتخاب فرم‌ها، تزئینات، مصالح و مفاصل در طراحی زمینه‌ای تا چه حد می‌تواند بر استمرار و یا انقطاع تاریخی تاثیرگذار باشد؟

- به نظر می‌رسد که توجه به عوامل موثر در چنین مداخلاتی اعم از حدود و نحوه مداخله، انتخاب مصالح مناسب در هم‌جواری مصالح تاریخی و کهن، تعریف مناسب مفاصل میان فضاهای، عناصر و تزئینات، حدود تبعیت، احترام و الگوبرداری از دارایی‌های تاریخی موجود در زمینه مداخله می‌توان به میزان زیادی به هدف اصلی که هماناً تدوین مبانی نظری استمرار تاریخی است، دست یافت.

۱- روش تحقیق

روش مورد استفاده توصیفی و تحلیلی، براساس موردنگاری، از طریق گردآوری داده‌ها، مطالعات کتابخانه‌ای، میدانی و مراجعته به اسناد و مدارک تاریخی و تجزیه تحلیل کیفی می‌باشد.

پس از گردآوری اطلاعات با بررسی‌های به عمل آمده چند نمونه مناسب از مداخله در اینیه و مجموعه‌های تاریخی کشورهای اروپایی (آلمان، جمهوری چک و اتریش) انتخاب، مورد بازدید و مطالعه قرار گرفته‌اند و برای دسته‌بندی و استنتاج بهتر در حین بازدید، اینیه فوق پس از معرفی وضع موجود و سابقه آن، در زمینه‌های (حدود مداخله، مصالح در مداخلات، ارتباط عناصر تاریخی و جدید از منظر کلی و جزئی، مفاصل در هم‌جواری قسمت‌های جدید و قدیمی) مورد کاوش قرار گرفته‌اند. این مقاله با استفاده از تحلیل نمونه‌های موردنی فوق، به دنبال ایجاد شرایط لازم برای تدوین مبانی و اصولی است که مداخله مناسب در بستر و زمینه را میسر گردداند.

۲- بررسی مفاهیم

برای روشن شدن اهداف عمده به تعریف واژه‌های اشاره می‌گردد.

۲-۱- میان‌افزا (طراحی زمینه‌گرا)

توسعه در قطعات خالی یا غیرقابل استفاده در یک ناحیه شهری است. میان‌افزا به جلوگیری از پراکنش شهری کمک نموده و می‌تواند به تجدید حیات اقتصادی کمک نماید (نوروزی، ۱۳۹۰: ۳۰).

میان‌افزا: طراحی زمینه‌های خالی یا باقی مانده که به وسیله توسعه‌های قبلی در نواحی شهری، چشم‌پوشی شده است.

قطعات میان‌افزا: قطعه‌ی میان‌افزا قطعه‌ای است که در سال‌های گذشته توسعه یافته و اکنون یا کاربری خود را از

۱- مقدمه

۱-۱- بیان مسئله، اهداف و رویکرد تحقیق

تجارب مداخله در چند دهه اخیر در اینیه تاریخی ایران حاکی از یک تناقض شدید بین آن‌ها و طرح‌های جدید است. تا دوران پهلوی اول به دلیل حضور پررنگ معماران سنتی و تداوم پاره‌ای از الگوهای اصیل معماری، شاهد آسیب‌های کمتری ناشی از مداخلات و ساخت‌وسازهای جدید هستیم، اما بتدریج با ژرفتر شدن گرسنگی در الگوهای زیستی و ضرورت توسعه با الگوهای ارایج معاصر روزبه‌روز با افزایش تضاد میان وضع موجود و این مداخلات در بخش کهن شهرها مواجه بوده‌ایم. روند یاد شده، در اثر فقدان مبانی نظری و نگرشی اصولی و همه‌جانبه، عمل‌چهره‌ای آشفته به بناهای تاریخی ما داده و الگوهای هویتی تاریخی آن‌ها را خدشه‌دار کرده است. دارایی که به عنوان یک ثروت بزرگ و تجدیدناپذیر در شهرهای تاریخی است و از بین رفتان آن لطمہ جبران ناپذیری به ثروت‌های فرهنگی، تمدنی و تاریخی کشور وارد کرده است.

این مقاله در نظر دارد برخی موارد از طراحی‌های زمینه‌گرا در بناهای و مجموعه‌های تاریخی را بررسی نماید به نحوی که نمونه‌های فوق علاوه بر احرار، کیفیت‌های معماری مطلوب‌تر برای سکونت، قابلیت‌ها و جذابیت‌های بیشتری در نقش اهداف گردشگری بیانند. بدیهی است که یک زمینه تاریخی با هویت در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اعتقادی و تعامل با طبیعت و برخوردار از الگوهای اصیل کالبدی جاذبه مضاعفی برای گردشگر نیز خواهد داشت. لذا گردشگری به عنوان یک امکان و فرصت ارزشمند قابل بهره‌برداری خواهد بود و می‌تواند ضمن معرفی موارث فرهنگی، تاریخی و تمدنی کشور، زمینه مساعدی را برای حفاظت، مرمت و احیاء اینیه تاریخی فراهم آورد. در صورتی که شرایط و مقدمات لازم برای آن پیش‌بینی گردد و ملاحظات فرهنگی ویژه‌ای برای آن اندیشه‌یده شود، گام موثری در جهت رونق بخشی به جریان اقتصادی، اجتماعی و زندگی در شهرهای دارای سرمایه‌های تاریخی خواهد بود.

به طور حتم نپرداختن به موضوعاتی از این قبیل و کمبود چنین محورهایی که باعث ایجاد سلسله مراتبی معین در امور مربوط به احیاء و بازنده‌سازی اینیه و مجموعه‌های تاریخی می‌شوند از مهمترین دغدغه‌های ایجاد انگیزه برای چنین پژوهشی بوده است.

حال این پرسش‌ها مطرح هستند:

- نگرش‌ها در مداخلات معاصر نسبت به ارزش‌های موجود در بناهای تاریخی چگونه هستند؟

۳-۲- پیوستگی و تداوم در معماری
 برای نیل دوباره به یک انسجام و وحدت بصری در محیط پیرامون، لازم است نگرش معماران تغییر یابد؛ که این امر مستلزم تعریف مجدد "استمرار معمارانه" در ایجاد پیوند با زمینه است. توجه به بستر معماری و داده‌های طرح از ابزار مولد اولیه معماران در فرآیند طراحی هستند و رویکرد اصلی طرح را تعریف می‌کنند. این رویکرد به تجلی گستردۀ گزینه‌های طراحی منجر شده است و در نهایت ارزیابی موفق‌تر از راه حل‌ها را بدینال دارد. در حال حاضر بی‌توجهی به بستر در بسیاری از طراحی‌ها در آموزش معماری در دانشگاه‌های امروز رایج است (مهندی نژاد و دیگران، ۱۳۹۰).

نهایتاً با توجه به خصوصیات یک زمینه تاریخی مانند اقلیم، بستر تاریخی، بستر طبیعی، فرهنگ، سبک زندگی مردم زمانه، تزیینات و سازه‌های مرسوم، نیازهای مردم در زندگی معاصر و غیره باید روشی خاص برای تک‌تک مجموعه‌های و بنایه‌ای مختلف در پیش گرفت (عزیزی، ۱۳۷۹).

ریشه کلمه تداوم (استمرار)، از کلمه ادامه یا مصدر ادامه دادن است و در لغتنامه دهخدا به معنی همیشه داشتن، پیوستگی، پیوسته گردانیدن و دائم داشتن است. خلاف کلمه تداوم گستالت و انقطاع است. تداوم تقریباً همان معماری پایدار است. مفهوم پایداری در واقع صفتی است که موجب آرامش و تداوم زندگی با کیفیت و منطبق بر نحوه زندگی در طول زمان است. در مورد معماری و شهرسازی اعتقاد بر این است که هر دو پدیده از نمودهای مهم یک قوم و گروه مردم است، بهنحوی که تمام ویژگی‌های زندگی در معماری و شهرسازی منعکس است. به بیان دیگر هنر معماری بیش از هر دیگر در ارتباط مستقیم با تمام ویژگی‌های زندگی یک جامعه است (ورجاوند، ۱۳۵۵).

تعریف استمرار از دید احمدی ارزش‌ها و ویژگی‌های فراتر از زمان و مکان و همواره پایدار همراه با تغییرات جدید (استمرار و تغییر) (احمدی، ۱۳۸۱). شولتز درباره استمرار اینگونه بیان می‌کند، اصل استمرار در معماری گذشته را می‌توان هم در قالب خصائص کالبدی و هم در قالب مفاهیم و معانی دید و از آنجا که اصل تداوم در معماری مفروض زمان و مکان نمی‌باشد بحث تداوم در معماری را می‌توان در سه زمینه مطرح نمود: ۱- معنا، ۲- الگو (نمونه ازلی) و ۳- فرم (شولتز، ۱۳۸۱)

۳- نمونه‌های مداخله در زمینه‌های تاریخی
 در انتخاب نمونه‌های داخلی و خارجی سعی بر آن است

دست داده است و یا دارای کاربری ناسازگار با محیط اطراف است (Wallis, 2008).

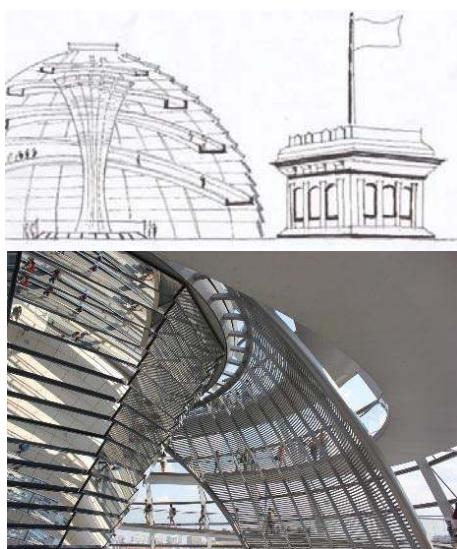
میان‌افرا یک جزء از توسعه مختلط بوده و نیز یک فن است که غالباً در استراتژی‌های ساخت‌وساز برای ایجاد ساختمان باصره یا تامین نیاز برای انواع مختلف ساخت‌وساز استفاده می‌شود. علاوه بر نقش آن در استراتژی‌های ساختمانی، میان‌افرا یک نقش مهم در حفاظت زمین، خلق مراکز اجتماعی و ایجاد یک گزینه برای پراکنش شهری ایفا می‌کند. میان‌افرا یک جز کلیدی برای مطابقت رشد و باز طراحی جوامع است به نحوی که پایداری محیطی و اجتماعی داشته باشد (Heather & Clark, 2006).

میان‌افرا، شکل‌های مختلفی دارد، شکل خاص آن که مورد تأکید این مقاله نیز می‌باشد به نحوی است که در گذشته تمامی توسعه‌ها اینگونه برای خلق مکان‌های جذاب و سرزنش‌ده سازماندهی نشده اما در دهه‌های اخیر در خصوص چگونگی برنامه‌ریزی و طراحی پروژه‌های میان‌افرا به منظور ارتقای کیفیت زندگی تلاش‌های بسیاری شده است (EPA, 1999, p. 61).

در تعبیر دیگری می‌توان گفت میان‌افرا در اصطلاح مرمتی تعبیری است که ابعاد آن شامل تکمیل خطوط اصلی بنا و بافت همچنین شامل عرصه‌های مختلفی است که در سوابق تاریخی موجودیت داشته و به علی مفهود گردیده و یا عرصه‌هایی که به عنوان یک امکان برای تجهیز میراث تاریخی در جهت احیاء و باززنده‌سازی آن مورد طراحی و اجرا قرار می‌گیرد. بدیهی است که اصول و مبانی مرمتی برای این امر آسیب‌ها را به حداقل خواهد رساند.

۲-۲- محل اتصال (مفصل) در مداخلات
 همانطور که از اسم اینگونه طراحی‌ها برمی‌آید، در پروسه رسیدن به طرح نهایی رعایت قواعد و معیارهای بستر طراحی از اهم مطالب است. اینکه چگونه و تا چه حد از الگوها، تنشیات، فرم‌ها، مصالح و تزئینات موجود در زمینه تاریخی بهره برد و در چه حدی در آن‌ها دخل و تصرف کرد. به طور حتم یکی از نقاط عطف در طراحی‌های زمینه‌گرا محل اشتراک و مفصل میان اجزای دوران مختلف است. در ادامه این مقاله بررسی‌هایی در نحوه مداخله معماران بر جسته کشورهای اروپایی در چنین بسترهاي ارائه می‌شود. تا بتوان به مبانی مشخصی برای رسیدن به طرحی مناسب برای کنار هم قرار دادن عناصر معماری با جنس، روح و دوره مختلف را کاوش و رصد کرد.

پاییندی به زمینه تاریخی در این مداخله را تحت الشعاع قرارداده است.

Figs. 2 and 3 Optimal and multipurpose use of modern materials in the Reichstag dome

- ارتباط کلی عناصر جدید و قدیم: در قسمت با مابین عناصر تاریخی و جدید تضاد بیشتری احساس می‌شود. علی‌الخصوص که شفافیت نمای دور گنبد در این فاصله، به دلیل وجود عناصر مختلف با فرم‌های گوناگون درون آن بیشتر نمایان می‌گردد. به هنگام ورود به فضای زیرگنبد تفاوت بین فضای تاریخی و معاصر بیشتر القاء شده و با افزایش ارتفاع توجهات بیش از پیش به عناصر مدرن جلب می‌گردد. تقریب عناصر و مصالح مختلف در برخی موارد با چالش‌های جدی روپرتو است. نهایتاً در ارتباط کلی گنبد با بدنه تاریخی مرز مشخص و تعریف‌شده‌ای دارد.

Fig. 4 Placement of new and historic elements next to each other

تا علاوه بر بررسی دیدگاه‌های مختلف معماران مداخله‌گر، نسبت به تاریخ، تنوع مناسبی در زمینه‌های مورد نظر در مقاله اعم از فرم‌ها، تزئینات، مصالح و مفاصل به وجود آید

۱-۳- بنای رایشتاگ- برلین
مداخله تا مرز حفظ نما (قدیری، ۱۳۸۵)، معمار: پل والت

معمار مداخله: نورمن فاستر^۱ (۱۹۹۲-۱۹۹۹)

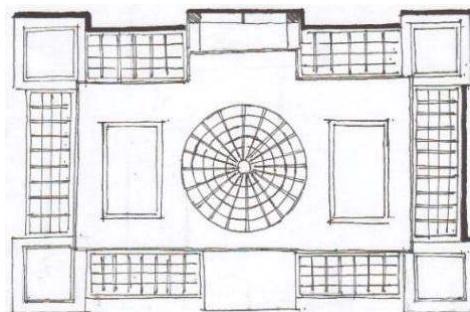

Fig. 1 Location of the dome (attached element) in middle yards and towers

- حدود مداخله: ابعاد مداخله در این بنا زیاد است و این وسعت مداخله در راستای بهره‌برداری جدید ضروری و اجتناب‌ناپذیر بوده است. با نگاهی عمیق‌تر به مباحث تاریخی و مردمی بهتر بود که به جای گنبدی با این جزئیات و عناصر متعدد، از یک گنبد و یا پوششی ساده‌تر استفاده کرد. در فرم‌های کلی الحال شده و تنشیات تضاد شدیدی به چشم نمی‌خورد، اما در انتخاب و طراحی برخی مصالح و تزئینات می‌توانست اعتماد بیشتری به باقی‌مانده‌های تاریخی بنا داشته باشد. در برخی نمونه‌ها زمانی که استفاده مجدد به مفهوم احیای کامل در اولویت قرار می‌گیرد ممکن است حدود مداخله ابعاد وسیعی بیاید.

- مصالح جدید: استفاده از فنون مدرن اعم از سازه، انتقال بار در گنبد توسط تعداد زیادی عنصر کمانی شکل فلزی میسر شده به نحوی که شفافیت پدید آمده، از مهم‌ترین شاخصه‌های این مداخله است. برای طراحی یک سایه‌بان عظیم متحرک که روی یک ریل در محیط دایره‌ای فوقانی گنبد می‌چرخد از فلز استفاده شده است. اما در ارتباط با عنصر مرکزی گنبد، سازه‌ای شیپوری شکل متشکل از ۳۶۰ آیینه در ابعاد مختلف که سیستم گرمایشی از درون این عنصر به عمق زمین رفته و چیزی از آن مشخص نیست (Reinold, 2011). در هر دو مورد سایه‌بان و سازه شیپوری، از نظر فنی استفاده از دستاوردهای جدید وجود دارد اما

اتصال بین این دو بوده‌اند، عایق بندی‌ها و مفاصل تعریف‌شده‌ای مورد استفاده قرار گرفته است. این موضوع روی بام در جایی که صفحه‌های خورشیدی به برج‌ها نزدیک شده‌اند مشخص‌تر است.

- ارتباط بین عناصر جدید و قدیم در جزئیات: برای ارتباط بین عناصر فوق مفاصلی پیش‌بینی شده و حداقل فاصله بین آن‌ها رعایت شده است. اما در نقاطی که ناگزیر به

Figs. 5, 6 and 7 Details of joints between historical and modern parts

فلزی و شیشه و کف‌پوش فضاهای جدید به لحاظ ظاهری کاملاً متفاوت‌اند. نکته قابل توجه اینکه در اکثر این موارد رنگ‌ها تیره هستند. برای پوشش فضای نیمه‌باز از سقف سبک و شیشه‌ای بهره برده شده است. تأسیسات به دو نوع نمایان و در زیرپوشش به کار رفته‌اند. استفاده از تاسیسات و سازه نمایان از نگاه برخی صاحبنظران به دلیل عریان نمودن تکنولوژی تضادی را با مباحث تاریخی و ارزش‌های موجود ایجاد می‌کند. استفاده از نور و رنگ کاملاً منطبق بر محیط است.

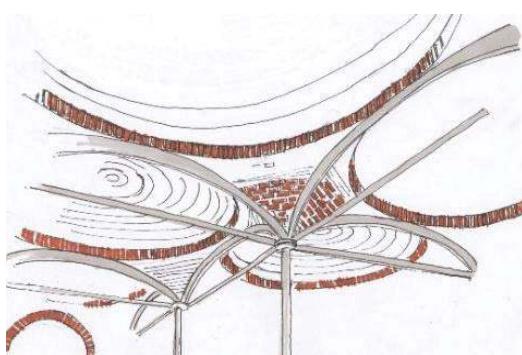
Fig. 8 Generalities of attached staircase

۲-۳- موزه جدید برلین - آلمان
معمار فردریش آگوست اشتولر (شاگرد فردریک شینگل)
در سال ۱۸۴۳ تا ۱۸۵۵

معمار مداخله‌گر: دیوید شیرفیلد^۳
بازسازی اکثر فضاهای از لحاظ فرم و الگو عین به عین وضعیت تاریخی ولی با مصالح جدید است و می‌توان استمرار تاریخی را در این مداخله تا حد زیادی مشاهده کرد.

- **الحالات:** فضاهای جدید نمایشگاهی و پلکان جدید و اصلی ساختمان با استفاده از عناصر پیش‌ساخته بتی و از ترکیب سیمان‌سفید و قطعات مرمر ساخته شده‌اند.
فضاهای و عناصر الحاقی بسیار ساده هستند.

- **مصالح جدید:** استفاده از مدرنیته و ظرفیت‌های آن در این بنا به دو جهت حائز اهمیت است: ۱- مداخله کالبدی از طریق عناصر سازه‌ای پوشش و ۲- نوع تکنولوژی که در ارتباط با کاربری بنا استفاده شده است. در پلکان از سیمان‌سفید و سنگ مرمر بهره گرفته‌اند. جدارهای متشکل از ترکیب چوب و شیشه، پوشش‌ها از تیر چوبی،

Figs. 9 and 10 Use of new elements to stabilize traditional materials

می‌شود. این الحالات از عناصر کوچک تزئیناتی شروع و در برخی قسمت‌ها کل فضا را شامل می‌شود. در بازسازی سقف‌ها

- ارتباط کلی عناصر جدید و قدیم: عناصر الحق شده تقریباً شامل همه فضاهاست. عدم وجود مرز مشخص بین عناصر جدید و قدیم از نقاط ضعف این پروژه محسوب

Figs. 11 and 12 Relationship between new and old elements in different spaces

الحالات رنگ‌ها تیره است. در گذر از یک فضای تاریخی به فضایی معاصر مرز مشخصی از طریق مصالح یا تفاوت رنگ ایجاد نشده است.

از مصالح سبک استفاده شده و اتصال سازه آن (عناصر باربر) با کالبد تاریخی در حداقل ممکن است. در فضاهای ارتباطی مانند پلکان اصلی، الحالات به مانند بدنه اصلی بنا با رنگ روشن و از مصالح همخوان هستند اما در دیگر

Figs. 13, 14 and 15 Connection between new and historic details (without joints)

رفتن اصول و ثوابتی گردد که از پس سال‌های متمادی به دست ما رسیده اند).

- ارتباط بین عناصر جدید و قدیم در جزئیات: اتصال پله‌ها بدون طراحی واسطه و مفصل است و فقط به بدنه چسبیده‌اند در برخی نقاط نیز از یک سنگ ازاره در کنار پله‌ها استفاده شده است. تمامی پنجره‌ها دارای قاب چوبی می‌باشند. جزئیات استفاده شده در کنار بخش قدیمی با ظرافت اجراء شده است.

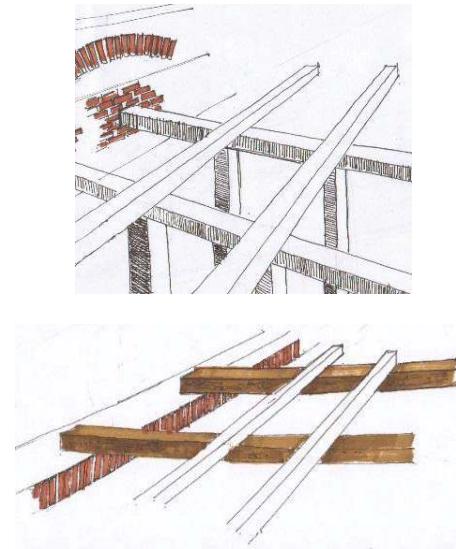
سقف فضای ارتباطی میانی با استفاده از چوب پوشیده شده است. بهنحوی که تیرهای چوبی با مقطع مربع روی لبه‌ی جداره تاریخی قرار گرفته‌اند و حدود ۲۰ سانتی‌متر همپوشانی دارند. در سقف این فضا با استفاده از تیرهای اصلی و فرعی یک پوشش مشبک پدید آورده‌اند. تنوع رنگ در فضاهای جدید بیش از اندازه است.

در الحالات جدید برخی فضاهای تضادی با الگوهای تاریخی پدید آمده است. (تغییرات بی دلیل در الگوهای اصیل می‌تواند منجر به سردرگمی آیندگان و نهایتاً از بین

Fig. 16 Attached elements in sharp contrast to traditional patterns

یکی از فضاهای میانی دارای پوشش مشبک و سفیدرنگ است که در تقاطع عناصر طولی و عرضی ستون‌های بلندی حامی سازه این سقف هستند. در نتیجه این سقف باری را به سازه سنتی تحمیل نمی‌کند.

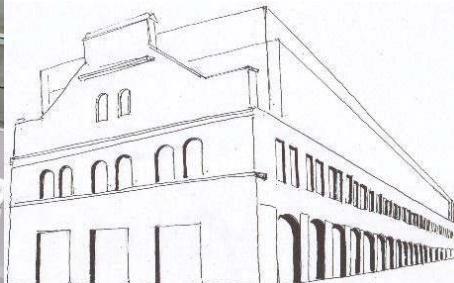

Figs. 17 and 18 Two Annexed covering With different connection

اصلی بنای مورد بررسی صنعتی بوده و به لحاظ ارزش تاریخی در سطح پایین تری نسبت به ابنيه مذهبی، حکومتی و فرهنگی قرار دارد و به این دلیل اختیارات معمار مداخله‌گر در میزان مداخله در این نوع ابنيه بیشتر است.

۳-۲- بنای کورسو کارلین- پراگ^۴

حدود مداخله: در این بنا میزان مداخله به غایت زیاد است. معمار در مداخله از مقوله حفظ نما اندکی فراتر رفته اما سعی شده با استفاده از فرم‌های ساده از این میزان مداخله کاسته شود. قابل ذکر است که کاربری

Figs. 19 and 20 Generalities of new interventions in the collection

راجع به مشکل این روش توضیح ارائه گردید). با استفاده از خاصیت بازتاب شیشه سعی در نمایش طبیعت زیبای موجود در ضلع جنوبی شده است. عناصر باربر سازه الحاقی بر روی جداره‌ی سازه‌ی تاریخی مشخص هستند.

مصالح جدید: استفاده از تکنولوژی و مصالح مدرن در این بنا کاملاً کاربردی است و به دور از حالت نمایشی و تزئیناتی و در ساده‌ترین نوع ممکن هستند. برای سرمایش و گرمایش از تأسیسات نمایان استفاده شده است (قبل

Figs. 21 and 22: The main facade of the building and the reflection of the surrounding natural bed in modern materials

منظور جزئی عناصر مدرن عموماً به صورت خطی به عناصر تاریخی متصل‌اند (به دلیل ضخامت کم شیشه) اما برای اتصال عناصر باربر مدرن از صفحه‌های فلزی و پیچ و مهره استفاده شده است (استفاده از بسته‌ها و اتصالات پیچ و مهره از روش‌های کم خطر در بناهای تاریخی است). در اتصالات کف و جدارهای مرزها مشخص است. اتصالات کف اکثراً دارای عناصری با مفصل فلزی هستند اما در جدارهای این‌گونه نیست. برای افزایش توان باربری سقف‌ها میزان مداخله در سقف بیش از جداره‌هاست.

- ارتباط کلی عناصر جدید و قدیم: از منظر کلی ارتباط اصلی دو بخش جدید و قدیم در محلی است که قسمت شیشه‌ای در یک خط طولانی به سازه تاریخی می‌رسد که از بیرون این خط قابل مشاهده نیست در ضلع رو به خیابان جداره شیشه‌ای به دلیل مورد اهمیت قرار دادن تنها نمای دارای تزئینات تاریخی از کالبد اصلی اندکی فاصله گرفته است تمامی طاق‌های جداره‌ی تاریخی به‌وسیله شیشه با عایق‌بندی مناسب پوشیده شده‌اند.
- ارتباط بین عناصر جدید و قدیم در جزئیات: از منظر

Figs. 23 and 24 Connection between new and historic elements in details of the interior space

چندین راه‌پله راهرو و آسانسور خارجی که همه‌ی آن‌ها با فلز و شیشه ساخته شده‌اند و در فرم‌ها و ابعاد مختلف می‌باشند نیز قابل توجه است.

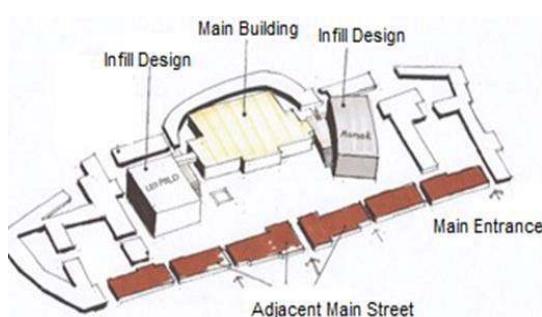

Fig. 25 Introduction to different parts of the collection

۴-۳- موزه کوارتیر - وین^۵
با مساحت ۶۰/۰۰۰ متر مربع و بیش از ۵۰ موسسه فرهنگی
۳/۲ میلیون بازدیدکننده در سال
مدخله‌گر؟ اورتر از اتریش - مدت ساخت بنای الحاقی ۳ سال

- حدود مداخله: در نمایی بنا مداخله زیادی به نظر می‌رسد و چهره‌ی مجموعه از بیرون با درون کاملاً متفاوت شده است. تفاوت بوجود آمده بیشتر به دلیل همخوانی کم بنای موماک^۶ (بنای تیره‌رنگ) است. که برخی از اصول طراحی مجموعه تاریخی نظیر تعادل، محوربندی‌ها و جهت‌گیری را تحت الشعاع قرار داده است. مداخله صرفاً به این دو بنا ختم نمی‌شود و وجود

سیستم‌های گرمایش و سرمایش، کنترل نور و تهویه استفاده شده است. فلزات در اشکال و ابعاد مختلف و با رنگ یکسان به کار گرفته شده‌اند همه تأسیسات در بیرون و درون بنا نمایان است.

- مصالح جدید: مانند اکثر مداخلات مدرن این مداخله نیز از پیچیدگی خاصی برخوردار است؛ و در بنایی الحاقی به موزه کوارتیر نیز به نحو مناسبی از تجهیزات و مصالح مدرن در سازه ابینه، اتصالات، مصالح نما، کف،

Figs 26 and 27 New interventions in the collection

- ارتباط بین عناصر جدید و قدیم در جزئیات: در بنای موماک خطوط اتصال به دلیل تفاوت رنگ کاملاً قابل تشخیص هستند. در هر دو بنای فوق چه در زمینه عناصر سازه‌ای (باربر) و چه تزئینات برای جزئیات اتصال، طرح‌های مناسبی اجرا شده است. برای راهروی معلق بین دو بنای تاریخی و جدید، تعدادی تیر روی یک دستک جلوآمده در بدنه بنای تاریخی قرار داده‌اند که وظیفه باربری را انجام می‌دهد.

تمامی این تیرها و دستک طولی همنگ بنای اصلی شده‌اند و سپس روی آن تیرچه‌های فلزی کف و جداره‌های شیشه‌ای را نشانده‌اند اما همین تیرها در سر دیگر کاملاً به درون بنا رفته و با جداره‌ی آن آمیخته شده که این موضوع به دلیل تفاوت موجود در سازه جدید و قدیم در حادث و به مرور زمان رفتارها و عواقب متفاوتی را در برخواهد داشت.

- ارتباط کلی عناصر جدید و قدیم: در بنای موماک اتصال با بنای زمینه از یک‌گوشه افق افتاده و مقداری از گوشی بنای الحاقی درون بنای اصلی رفته که همین تداخل فضاهایی جدید را پدید آورده که کلیات و الگوی فضایی حیاط اصلی مجموعه را برهم زده است. استفاده از فلزات به یک‌نگ اما در فرم‌های مختلف است. به‌طور مثال دو آسانسور در اضلاع طولی دو بنا تعییشده که عیناً پوشاننده شیشه و سازه و تزئینات آن پروفیل‌های باریک فلزی هستند و البته سازه این آسانسورها حداقل فاصله را از جداره بنا حفظ کرده است. بین بنای کوچک‌تر و بنای اصلی یک راهروی شیشه‌ای معلق الحاق شده که دسترسی آن‌ها را راحت‌تر کرده است. اما باعث برهم خوردن تقارت دو سمت بنای اصلی مجموعه شده است.

Figs. 28, 29 and 30 Connecting spaces and elements

Figs. 31 and 32 Details of joints

متفاوت و مرتفع تر از اینه اصلی، راهروها و در واقع مفاصل بین ۴ استوانه و یک پل بزرگ که از استوانه چهارم به سمت یک مرکز خرید واقع در روبروی بنا خارج شده است. مداخله درون بنا به نحوی است که اگر بالای سرخود را ننگریم ممکن است متوجه نشویم که درون یک مجموعه تاریخی هستیم، تمام عناصر مدرن و متفاوت هستند.

۳-۵- انبار گاز (وین)^۸- معماری اصلی بنا: شیمینگ^۹
حدود مداخله: مداخله فیزیکی در این مجموعه در حد متوسط است. مداخله فیزیکی در پوسته اصلی بنا به اتصال قسمت های جدید و قدیم، درب ها و پنجره ها و پوشش شیشه ای ختم می شود؛ اما مداخله بصیری (در دید وسیع تر) اضافه شدن یک بنای کاملاً مدرن با پلاکی

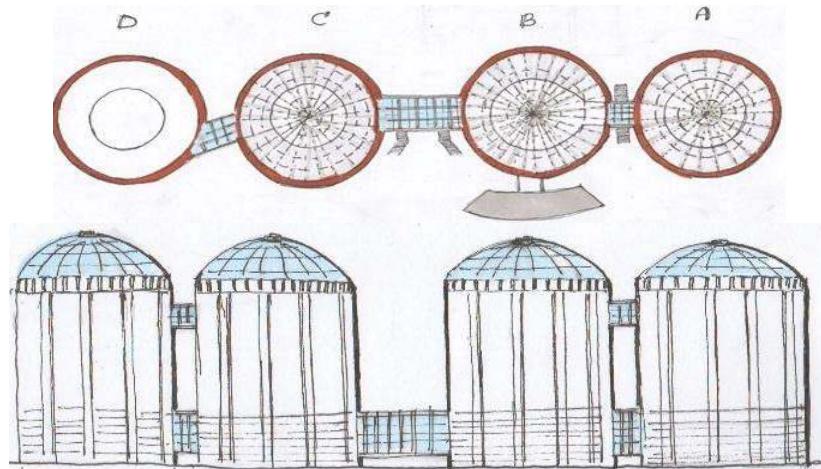

Fig. 33 Display of historical and attached parts

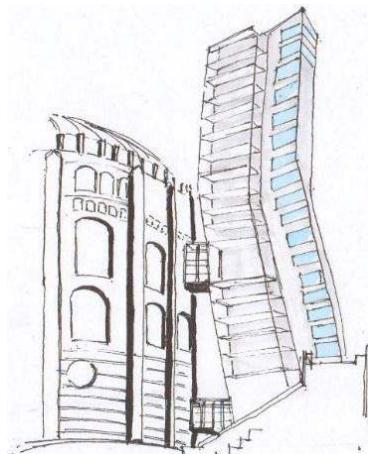

Fig. 34 Inconsistent building attached to tank B

مصالح جدید: استفاده حداکثری از شیشه (به علت تداوم حرکت بصیری) و فلزات مختلف به عنوان سازه مفصلی در قسمت های عمومی درون بنا کاملاً آزاد و از قانون خاصی تعیت نمی کند و هر فروشگاه طبق سلیقه خود عمل کرده است (برخوردهای سلیقه ای و بدون ضابطه در زمینه های تاریخی از نکات منفی برخی مداخلات معاصر است). البته به لحاظ پلان، فرم دایره غالب است و جداگانه فروشگاهها قسمتی از اقطار دایره می باشند (اندازه فروشگاهها حول پلان دایره در عرض و طول متفاوت است که این موضوع معمولاً در اینه تاریخی که دارای پلان مدور هستند به چشم نمی خورد).

استفاده شده است. به غیراز شیشه‌ها تمام عناصر در نماها و الحالات از یک طیف رنگی تشکیل شده است. بنای الحاقی به استوانه دوم علاوه بر تحتالشعاع قرار دادن تقارن و تعادل مجموعه، از فرمی ناهمانگ پیروی می‌کند و ضعف بزرگی را در پایبندی به اصول تاریخی در مجموعه ایجاد کرده است.

- ارتباط کلی عناصر جدید و قدیم: به طور کلی هر دو استوانه با دو مفصل به یکدیگر مرتبط می‌شوند. یک مفصل در قسمت پایین (بخش تجاری) و دیگری که مفصل فرعی تر است نزدیک به بام می‌باشد. باید توجه کرد که ارتباط این ابنيه جنبه کاربردی داشته، و برای این ارتباط روش مناسبی

Figs. 35 and 36 Interaction between towers

تزئینات و ابزار قدیمی در اقدامی ارزشمند در درون و بیرون بنا حفظ شده‌اند. تورفتگی‌ها و برآمدگی‌ها و پیلک‌های دور بنا ریتم زیبایی پدید آورده‌اند. تنوع زیادی در خطوط عمومی و افقی بنا به چشم می‌خورد. در درون بنا غیر از تابلوهای تبلیغاتی برای فروشگاه‌ها از تزئینات خاصی استفاده نشده است.

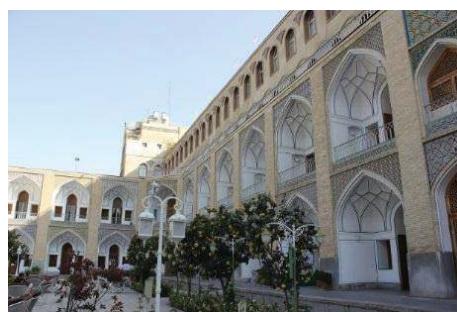
- ارتباط بین عناصر جدید و قدیم در جزئیات: مرز عناصر تاریخی و جدید در نقاط قابل دید بسیار بی‌پرواست. مصالح گوناگون را بی‌حاشیه در کنار هم قرار داده‌اند. بدیهی است که تعامل بین جدید و قدیم امری ضروری می‌باشد ولی این تعامل می‌تواند به واسطه عناصر پیوندی، شکلی قابل قبول تر بیابند. در هر صورت اقدام انجام شده در تضاد با زمینه تاریخی است.

Figs. 37 and 38 Joints of various elements in Gasometer

می‌شود. حیاط واقعی مدنی عناصر فوق، در بهم پیوستگی و حفظ یکپارچگی و نهفته است. لذا اقدام احیای انجام شده را بایستی از دریچه فوق مورد ارزیابی و تحلیل قرار داد. کاربری اختصاص یافته شاید نزدیک‌ترین عملکرد قابل تصور برای این کاروانسراست. تبدیل آن به هتلی با تعاریف مربوطه، نیازمند سایر ملزمومات بوده است.

۶-۳- هتل شاه عباسی (کاروانسرای مادرشاه)- اصفهان بازمانده از عصر صفویه به دستور شاه سلطان حسین صفوی. تبدیل کاروانسرا به مهمانخانه با پیشنهاد آندره گدار در سال ۱۳۳۶. از اولین تجارب احیای یک مجموعه کاروانسرایی در کشور می‌باشد. این کاروانسرا جزئی از یک مجموعه شهری مربوط به دوران صفوی است، که شامل بازارچه، کاروانسرا، مدرسه، خیابان چهارباغ و عمارت هشت بهشت

Figs. 39 and 40 Attached entrance building

تاریخی می‌توانست محمول عملکردی عمومی با خاصیت کاروانسرای خود گردد، با تحمیل عملکردهای تجملی مورد نظر سیاست‌گذاران وقت، بسیاری از ویژگی‌های هویتی آن از دست رفته است. به طور موردي می‌توان به تخریب شترخان اشاره کرد و با جایگزینی فضاهای عملکردی مورد نظر در حدی خارج از مقیاس بنای مجاور و مجموعه‌های به هم پیوسته که اغراق‌آمیز هستند، اصل همچواری و به هم پیوستگی مورد غفلت واقع شده است.

ب: الحالات شامل هتل جدید عباسی در جوار بنا و چهار طبقه احداث شده در ضلع جنوبی بنای کاروانسرا هماهنگی موجود و همچنین الگوی هویتی را خدشه‌دار کرده است. هتل جدید تناسبی با مجموعه ندارد و دارای تراکم مافوق بر بافت است. فضاهای جدید دارای تزئینات زیادی است که اگر بصورت مجرد و فارغ از مکان تاریخی بررسی شود دارای ارزش‌های ولایی است اما باید توجه داشت که این مکان تاریخی چیزی غیر از این اقدامات را در کل و جزء طلب می‌کرد (محمدمرادی، ۱۳۹۵).

حدود مداخله: در نتیجه اقدامات انجام شده، گاه از مقیاس کار فراتر رفته و مبانی مداخله را تحت تاثیر قرار داده است. کاروانسرای مادرشاه یکی از اصیل‌ترین و کامل‌ترین الگوهای کاروانسرای درون شهری در اصفهان دوره صفویه است، که احیای آن می‌توانست الگوی قابل قبولی برای سایر کاروانسراهای درون شهری باشد.

مداخلات انجام شده در حیاط کاروانسرا الگوی کلی را مد نظر داشته است و حس موجود در فضای گشاده و ویژگی‌های منحصر به فرد آن مانند چشم‌انداز بینظیر نسبت به گنبد مدرسه چهارباغ و چهارسوق متصل به باع هشت بهشت پاپر جاست.

در کنار تصمیمات و نکات اجرایی مثبت در این مجموعه اقداماتی باعث ایجاد نگاهی متضاد با تاریخ شده است. مبادی در ورود و خروج مجموعه در عملکرد جدید به‌طور کل تغییر کرده و ورودی اصلی ارتباط خود را با مجموعه به هم پیوسته قطع کرده است. ورودی جدید درست در نقطه مقابل آن تعییه شده است و فضاهای جنبی طراحی شده هماهنگی مجموعه را تحت تاثیر قرار داده است. در حالیکه این بنای

Figs. 41 and 42 Performed interventions - View of the dome of Madarshah school

اینگونه بیان کرد که پرداختن زیاد به جزئیات و تزئینات در دوران مدرن و در کنار یک بنای دوره صفوی می‌تواند اثرات منفی بسیاری را بر جریان مرمت در یک کشور بگذارد. همانگونه که این پروژه مرمت و احیاء این‌جیه تاریخی را امری

جزئیات: پرداختن به این امر در دو وجه قابل بررسی است.

۱- در تکمیل خطوط اصلی تزئینات نعل به نعل در کاروانسرای تاریخی و ۲- تزئینات کاذب در بخش جدید که ایجاد شببه در بیننده می‌نماید. در واقع می‌توان

مرکزیت کاروانسرای شاه عباسی شکل بگیرد که بجای ساختمان جدید از دارایی‌ها استفاده نماید (همان). کاروانسرای فوق می‌توانست به صورت اقماری از بناهای مشابه در جهت گسترش و تقویت فضای مهمان‌پذیری در بناهای قدیمی بهره‌مند شود و همانند کانون آن‌ها عمل کند، چه بسا در این صورت این‌بهیه تاریخی سیاری از خطر استهلاک و تخریب نجات می‌یافتدند.

ترئینی و بسیار پرهزینه جلوه می‌دهد. در کنار بنایی که معرف دوران طلایی معماری ایران و نمونه فوق العاده تناسبات، انسجام هندسی، ترئینات و غیره است اجرای ترئینات شبیه به اصل مغایر با منشورهای جهانی است. می‌توان گفت با علم به وجود بناهای ارزشمند فراوان در بافت پیرامون کاروانسرا، طرح توسعه درون‌زا حکم می‌کرد که زنجیرهای از بناهای تاریخی به هتل‌های مرتبط به

Figs. 43 and 44 Contemporary delicate decorations in the attached lobby

- مجموعه‌ای حکومتی از زمان فتحعلی‌شاه قاجار، طراحی زندان به دستور رضا خان توسط معمار مشهور روسی تبدیل فضای مخوف زندان به موزه‌ای آرام و پرپیشنهاد
- حدود مداخله: مداخلات زیادی به لحاظ کالبدی در بازسازی صورت گرفته اما این مداخلات تماماً کاربردی و جهت ارتقای کیفیت طرح احیاء بوده است. در بررسی‌های به عمل آمده مشخص شد که معمار مداخله‌گر تلاش در حفظ الگوها و فرم‌ها داشته است و سعی کرده تضادی اندک به لحاظ رنگ و مصالح پدید آورد. در برخی فضاهای احترام به ارزش‌های تاریخی هیچگونه ایده جدیدی وارد نشده و صرفاً مرمتی جزئی صورت گرفته است.
  - مصالح جدید: در طرح بازسازی این مجموعه فلز در اشکال و شیشه در قطعات مختلف به وفور به چشم می‌خورد. فلزات در اشکال و کاربری‌های متعدد از عناصر سازه ای نمایان (پوشش‌ها، تیرها، ستون‌ها، بادبندها، نرده‌ها، پله‌ها و ...) در اغلب موارد تفکر در زمینه بازگشت‌پذیری در ایده‌های طراح به چشم می‌خورد. سازه‌های طراحی شده فضای باری را روی جداره‌های اصلی وارد نمی‌آورند.

استقبال به عمل آمده توسط گردشگران داخلی و خارجی از این اقدام که در واقع تجربه‌ای غیرقابل انکار است، بدین مفهوم که فضاهای تاریخی از قدرتی بی‌شائبه در جذب افراد برخوردارند.

۷-۳- باع موزه قصر

معمار بنا: نیکولا مارکوف
معمار مداخله‌گر: آرش مظفر، مساحت ۱۴۰۰۰ متر مربع-کاربری اصلی زندان

Fig. 45 View of new and old parts together

Figs. 46 and 47 Different applications of modern materials and visible installations

به حذف حصار اطراف گشته است. لذا طراحی محوطه در راستای این عملکرد شهری ضرورتی اجتناب ناپذیر بوده است. البته کیفیت طراحی فضای باز اطراف مجموعه و مبلمان آن از کیفیت بالایی برخوردار نیست.

- ارتباط کلی عناصر جدید و قدیم: فضاهای الحاق شده به لحاظ ارتفاع، ابعاد و تنسبات بنای اصلی را محترم شمرده و خطوط کلی طراحی را از آن وام گرفته‌اند. اینکه مجموعه بتواند غیر از موزه نقشی شهری ایفا نماید منجر

Figs. 48 and 49 Visible attached structure and installations

باربر که به دلیل انتقال بار و شرایط خاص، اعضای فوق با فاصله از جدارهای تاریخی موقعیت یابی شده‌اند. همچنین برای عایق‌بندی اتصالات ضرورت و حساسیتی دیده نشده مگر در بحث انرژی که مناسب عمل شده است.

- ارتباط بین عناصر جدید و قدیم در جزئیات: در اکثر موارد مفاصل غیر همگنس با مصالح اصلی بکار گرفته شده است که در برخی موارد دارای زوال (خلل و فرسودگی) زودرس می‌باشند. در بحث جزئیات بین عناصر تاریخی و جدید فاصله وجود ندارد مگر در عناصر

Figs. 50, 51 and 52 Connections, joints, and design details

اصفهان و باغ موزه قصر) در زمینه مداخله، طراحی در زمینه تاریخی و نوع نگاه به استمرار یا انقطاع تاریخ پرداخته است. گردآوری اطلاعات دیدگاه‌های مختلف مداخله در جدولی واحد (جدول ۱) امکان قیاس مابین راهکارهای گوناگون را فراهم می‌نماید.

۴- جمع‌بندی و قیاس تطبیقی

این مقاله با بررسی (در بحث هم‌مرزی قسمت‌های جدید و قدیمی) تجرب مختلف در کشورهای اروپا (بنای رایشتاک، موزه جدید در آلمان، کورسوکارلین در جمهوری چک، موزه کوارتیر و انبار گاز در وین) و ایران (هتل عباسی

Table 1: Comparison and review of the items examined in the studied building

Quartier museum	Corsو karlin	New museum	Reichstag Building	Building
Austria- cultural and governmental-cultural and exhibition	Czech republic-industrial- office	Germany- museum-exhibition	Germany-political-political	Country, initial land-use, current land-use
There is a high level of intervention and The order of the collection is partially disrupted. There is at least relationship between modern parts and the history buildings	Generally, there are many interventions, controlled contrast in materials	It is restored to protect and restore ceilings- in some spaces, there is a high contrast of colors and materials	Severe intervention (just its façade was preserved)- there is relative consistency between elements	Level of intervention
Different colors of concrete, glass, different kinds of metal, wood and rock	Different dimensions and applications of glass, plaster and various woods	Prefabricated concrete, white cement, marble, metal, glass, wood, ceramics	Glass, metal, mirror, concrete, rock, and ceramics	Construction material
Brick, rock, wood, mosaics, plaster	Brick, plaster, glass, rock, etc.	Brick, rock, wood, mosaics, plaster	Brick, rock, glass	Materials of historical parts
There are proper connections between both structural elements and decorations	Most connections have metal joints	There is a boundary between materials and there is a difference between colors, connection of stairs	Proper and well-defined, least damage to elements-meaningless in generalities	Quality of execution and kind of joint
Metals at least spacing and on metal bases without transferring the loading to the building structure	In the floor connections and walls, the boundaries are detectable	There is no distance in structure and insulation and there is a small separation in other parts.	There is a distance in some points and there is a joint boundary between them in other points	Created distance
In exhibition space, it is paid attention to insulation	The vaults of historical walls are well insulated by glasses	It was paid attention to the filtering of light, sound and moisture in connections (due to its land-use)	Moisture and cooling insulations, and soundproof in some places (walls of the hall)	Insulation
There is not much continuous adherence to history in interventions. But, it was so successful in attracting tourists	There is low respect for history. But it is a valuable project due to its initial industrial land-use.	In the general form and proportions, there is an adherence to history.	Relative consistency and respect to the history in the forms and general proportions- there is a historical inconsistency in other cases.	Continuous historical look

Museum of the Qasr Prison	Abbsi Hotel	Gasometer
Iran-prison- exhibition and cultural	Iran-residential- residential	Austria- municipal gas source- office, residential and commercial
Severe but consistent intervention in the building and little intervention in the landscape.	Severe intervention (the order and proportions of the historical building is influenced)	In most cases, except for the building attached to Tower B, there is the least contrast.
Great amount of glass and metal, and wood	Brick, rock, plaster, wood, etc. There is a poor similarity between the old original building and the attached parts in materials	Extensive use of glass and metals in different forms-brick
Brick, plaster, rock, glass, etc.	Brick, rock, lime, glass, wood, plaster, etc.	Brick, plaster, glass, rock, etc.
The kinds of joints are not the same as the original materials. In some cases, the joints are impaired and have been removed.	Proper joints in some details, there is a detectable boundary between the original and attached parts in outer	There is a distinct boundary between modern and historic elements
There is no distance between modern and historical elements except for load-bearing elements	Ambiguity in the detection of the boundary between modern and historical buildings in inner space.	There is a distance between decorations and there is no distance between structural elements
There is no need for insulation, except in the case of energy for which proper actions are taken.	Both historical and contemporary spaces are insulated well.	The quantity of insulating spaces is great but their quality is sometimes impaired.
There is respect for history and observation of values in historical context.	In open spaces and general forms, there is respect for history but in proportions, density and decorations, there is contrary to history.	There is a contrast in the attached building but there is a continuous adherence to history in other actions.

از فاصله دور توسط افراد عادی است. برای این منظور راهکارهای متعددی وجود دارد که در هر پروژه مطابق با شرایط تصمیمات اتخاذ می‌شود.

- مقاصل بین بخش‌های قدیم و جدید (نمونه‌هایی که نمایان هستند) در مورد به مورد بناها متفاوت است. برخی معماران این جزئیات را بهتر طراحی و اجراء کرده‌اند و در برخی دیگر ضعیف‌تر عمل شده است. می‌توان بیان کرد طراحی عناصر و فضاهای مفصل از مهم‌ترین بخش‌های طراحی زمینه‌ای است. که طی آن می‌توان پیوند و احترام تاریخی را پدید آورد.
- مسئله‌ای که در تزئینات به چشم می‌خورد اینست که در باغ موزه قصر و نمونه‌های اروپایی به غیر از رایشتاک قسمت‌های الحقیقی برای بیشتر کردن فاصله‌های تاریخی (جلوگیری از اشتباه بینندگان) با حداقل تزئینات و یا بدون تزئینات می‌باشند و این پایبندی به قوانین مرمت جهانی (تشخیص قسمت‌های الحقیقی) در آنها به چشم می‌خورد. اما این مورد را می‌توان از ضعف‌های هتل شاه عباسی برشموده. در این مورد به اشتباه سعی در اجرای عین به عین تزئینات تاریخی را داشته‌اند.
- موضوع بازگشت‌پذیری به فراخور ویژگی‌های هر نمونه متفاوت است. برخی کاملاً بازگشت‌پذیر و برخی کمتر به

در پاسخ به سوالات اصلی تحقیق، با بررسی جزء به جزء نمونه‌های خارجی و داخلی:

- استفاده از مصالح جدید در نمونه‌های خارجی معمولاً بی‌پرواتر و نمایان‌تر است. به طوریکه گاهی مصالح مدرن ببروی جدارهای تاریخی و بدون واسطه نصب می‌شود. این موضوع به ارزش تاریخی و کاربری اولیه بنا یا مجموعه وابسته است. که معماران بتوانند با تشخیص درست محدودیت‌ها و ضوابط موجود در عین حفاظت و احترام به قسمت‌های تاریخی، برای ایجاد عملکرد و احیای کیفیات بنا دست به مداخلات متناسب با زمینه بزنند خصوصاً اینکه مسئله اینمنی استفاده کنندگان نیز در میان باشد.

- در بحث ارتباطات کلی قسمت‌های تاریخی و جدید در نمونه‌های خارجی و باغ موزه قصر فضاهای اتصال، قوی اما نمایان طراحی شده است. این موضوع در ساختمان ورودی هتل عباسی (الحاق اصلی) و تعدادی از فضاهای موزه جدید آلمان کمکی به بازدیدکنندگان برای تشخیص صحیح قسمت‌های تاریخی و جدید نمی‌کند. اتصال دو فضای تاریخی و جدید باید به گونه‌های طراحی شود که مرز این دو فضا به راحتی و حتی از فاصله دور قابل تشخیص باشد، همانطور که یکی از قوانین مرمت جهانی قابل تشخیص بودن مصالح و قسمت‌های جدید

از سویی دوره تاریخی، کاربری اصلی و کیفیت بنا جزو عواملی هستند که میزان ارزش تاریخی آن را مشخص می‌کنند (نحوه ارزش‌شناسی^{۱۱} بنای‌های تاریخی از مباحثی است که کمتر به آن پرداخته شده و به صورت پژوهش‌های مستقل نیاز به پژوهش دارد). شناسایی ارزش اینیه در تعیین وسعت و کیفیت مداخلات معاصر در راستای ارزش‌های موجود در زمینه تاریخی بسیار تعیین کننده است. از طرف دیگر استفاده از توانمندی‌ها و امکانات بالقوه هرکدام از عناصر و ارزش‌های موجود در جهت تقویت محورها و ارتباط بین عناصر (جدید و قدیم) و تاکید بر گره‌های تاریخی موجود نظیر مبادی ورودی و خروجی، فضاهای باز، عناصر و ترتیبات تاریخی و مفاصل حائز اهمیت است، زیرا در غیر این صورت مداخله امری مجرد خواهد بود و این امر خلاف مبانی نظری مرمت است. علاوه بر مطالب فوق برخی اهداف تحمیلی، مصلحتی یا غیر حرفه‌ای به بنا یا مجموعه‌ی موجود، می‌تواند مداخله در آن‌ها را به اقدامی پرهزینه، زمانی و دیربازده تبدیل کند که هر گونه اقدام دیگری نظیر واگذاری به غیر، رهاسازی و تخریب دارایی‌های تاریخی را در اولویت قرار دهد.

این موضوع توجه کرده‌اند، اما در این زمینه نیز بین دو نمونه داخلی مورد بررسی (باغ موزه قصر و هتل شاه عباسی) تفاوت بسیار وجود دارد. در اهمیت بازگشت‌پذیری اقدامات همین بس که در اکثر منابع علمی نظری منشورها و معاهدات بر آن تاکید فراوان شده است. تا جایی که می‌توان میزان بازگشت‌پذیری مداخلات را عین میزان پایندی و احترام به تاریخ دانست. مبانی نظری مداخله در بنایها و مجموعه‌های تاریخی را باید بر پایه پیوستگی تاریخی و یکپارچگی مورد توجه قرار داد. اینکه مداخلات یک دوره نسبت به دوره‌های تاریخی ماقبل خود چه وضعیتی را به وجود آورده است؟

الف. با الگوبرداری صحیح و نوآوری‌های حساب شده باعث استمرار ارزش‌ها و احترام به تاریخ شده است.

ب. پایبندی نسبی به تاریخ و ارزش‌های زمینه داشته است.

ج. نسبت به وضع موجود بی تفاوت بوده و روش خود را پی‌گرفته است.

د. در جهت تضاد و تخریب تاریخ و ارزش‌های موجود در بستر برآمده و موجبات انقطاع تاریخی را فراهم کرده است.

پی‌نوشت:

1. Norman Foster
2. Neues Museum – Germany
3. David Chipperfield
4. Corso Karlin - Prague
5. Museum Quartier - Vienna
6. Ortner & Ortner
7. Mumok
8. Gasometer - Vienna
9. Schimming
10. Axiologies

فهرست منابع:

- احمدی، بابک (۱۳۸۱). ساختار و هرمنوتیک، نشر گام نو، چاپ دوم، بهار، تهران، ایران.
- بنی‌هاشم، ام‌هانی؛ سرور، رحیم؛ زیاری، یوسفعلی (۱۳۹۲). توسعه میان افزا در بافت‌های فرسوده شهری (محله خانی آباد تهران)، فصلنامه جغرافیایی سرزمین، سال دهم، شماره ۴۰.
- داداش پور، هاشم؛ تقوابی، علی اکبر؛ قانع، نرگس (۱۳۹۳). بررسی ظرفیت توسعه میان افزا در فضاهای موقوفه شهری: ناحیه ۳ منطقه ۲ یزد، فصلنامه مطالعات شهر ایرانی اسلامی، شماره ۱۵.
- رضازاده، مجتبی؛ پیغماء، لیلا (۱۳۹۱). روش‌های مدیریت طراحی در جوار آثار معماری مذهبی: نمونه موردی مقبره حاج صفی الدین اردبیلی، فصلنامه علمی – پژوهشی باغ نظر، شماره ۲۳، سال نهم، زمستان ، ۶۴-۴۷.
- شاه‌تیموری، یلدا؛ مظاہریان، حامد (۱۳۹۱). رهنمودهای طراحی برای ساحتارهای جدید در زمینه‌های تاریخی، نشریه هنرهای زیبا – معماری و شهرسازی، دوره ۱۷، شماره ۴، ۲۹-۴۰.
- شولتز، کریستین نوربرگ (۱۳۸۱). معماری، حضور، زمان و مکان، ترجمه علیرضا سید احمدیان، موسسه نشرمعمار، چاپ اول.
- عزیزی، محمدمهردی (۱۳۷۹). سیر تحول سیاست‌های مداخله در بافت‌های کهن شهری در ایران، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۷، ۳۷-۴۶.
- قدیری، بهرام (۱۳۸۵). ساختارهای جدید در محیط‌های تاریخی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، تهران.
- محمد مرادی، اصغر؛ محبعلی، محمدحسن (۱۳۷۴). دوازده درس مرمت، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران.
- محمدمرادی، اصغر (۱۳۹۵). مصاحبه حضوری در باب مداخلات صورت گرفته در اینیه ایرانی مورد نظر این مقاله.

- مسعود، محمد؛ بیگ زاده شهرکی، حمیدرضا (۱۳۹۱). بناهای میان افزا در بافت‌های تاریخی - مبانی طراحی و معیارهای ارزیابی، نشر آذرخش، تهران، ایران.
- عماریان، غلامحسین (۱۳۸۷). معماری ایرانی، نشر سروش دانش.
- مک دونالد، آنگوس (۱۳۸۶). سازه و معماری - تحلیل سازه بسان عاملی شکل دهنده در طراحی معماری، ترجمه محمد احمدی نژاد، نشر خاک.
- مهدوی نژاد، محمدجواد؛ بمانیان، محمدرضا؛ ملایی، مصصومه (۱۳۹۰). فرایند طراحی زمینه گرا، تجربه معماری ۱۳۸۸-۸۹، نقش جهان، شماره یک.
- مهدیزاده، فاطمه؛ جاپلقی، غلامرضا (۱۳۹۲). هویت زایی و هویت زدایی- ارزیابی تاثیرات حمل و نقل سریع بر وجود فرهنگی - میراثی شهرها، سومین کنفرانس بین المللی پیشرفت‌های اخیر در مهندسی راه آهن، تهران.
- ورجاوند، پرویز (۱۳۵۵). استمرار هنر معماری و شهرسازی ایران پیش از اسلام در دوران اسلامی (استخراج از فایل صوتی سخنرانی) نشریه هنر و مردم، شماره ۱۸۰.
- Friedman D (2010). Historical Building Construction: Design, Materials, and Technology, 2nd Edition.
  - Mohammadmoradi A, Abdiardakani H, Japalaghi Gh (2017). The necessity of conservation and restoration in modern axiological approach to cultural monuments while considering the historical continuity, Armanshahr Journal of Architecture, Urban design and urban planning, ISSN: 2538-2365.
  - Newman A (2001). Structural Renovation of Buildings: Methods, Details, & Design Examples / Edition 1.
  - Rabun JS (2009). Building Evaluation for Adaptive Reuse and Preservation / Publisher: Wiley, John & Sons, Incorporated.
  - Rabun JS (2000). Structural Analysis of Historic Buildings: Restoration, Preservation, and Adaptive Reuse Applications for Architects and Engineers / Edition 1.
  - Reinold M (2011). Facts the Bundestag at a glance, German Bundestag Publish Relations Division, Edited By: Rauer, Georgia, August, Belin, Germany.
  - Warren J, Worthington J, Taylor S (1998). New Buildings in Historic Settings, Architectural Press.
  - Worthing D, Bond S (2008). Managing Built Heritage, John Harris (Editor), Wiley-Blackwell Press.

Adherence to History in Contemporary Interventions; (Comparison of Several European Countries and Iran in Contextual Design of Buildings and Collections)

**Gholamreza Japalaghi¹, Asghar Mohammad Moradi²(Corresponding Author)
Arash Mohammad-Moradi³, Tahereh Jamakloo⁴**

¹ Ph.D Candidate in Architecture, School of Architecture and environmental Design,
Iran University of Science and Technology,Tehran, Iran (japalaghi@arch.iust.ac.ir)

²Professor, School of Architecture and environmental Design,
Iran University of Science and Technology,Tehran, Iran(m_moradi@iust.ac.ir)

³ M.Sc. in Architecture, School of Architecture and environmental Design,
Iran University of Science and Technology,Tehran, Iran(arash_moradi1994@yahoo.com)

⁴Ph.D Candidate in Architecture, School of Architecture and environmental Design,
Iran University of Science and Technology,Tehran, Iran (t.jamakloo@gmail.com)

Received
28/11/2017

Revised
06/12/2018

Accepted
31/05/2019

Available Online
19/02/2020

A contextual design is sensitive when a new construction wants to add within historic district or areas contain a significant number of historic buildings. Intervention to historic contexts especially addition and infill design have always been a big issue in the preservation field. For the new addition into urban historical context there are no simple rules for achieving quality of design in the new addition, although a clear and coherent relationship of all the parts of the new work to the whole, as well as to the setting into which it is introduced is essential. New work should aspire to a quality of design and execution related to its setting, which may be valued both now and in the future. In shaping the built environment it is important to have a responsibility to past, present and future generations. Therefore, Infill work or design in a historic context should be linked the past to the present and projects into the future. This neither implies nor precludes working in traditional or new ways, but demands respect for the significance of a place in its setting.

In the contemporary architectural addition and designs in Iran's historical context, it is not seen a favorable interaction between historical sites and new parts. Until about 50 years ago, these interactions were less damaged by and protected against the effects of new interventions and constructions, due to the presence of traditional architects and the continued use of some deep-rooted architectural patterns, but the damage to historical buildings and collections gradually increased over time by moving away from genuine social and physical patterns. Part of this process, due to the lack of theoretical foundations and a holistic and principal approach, has practically made our historical cities disturbed and greatly distorted their historical and architectural identity. The contextualist approach, therefore, states that historical buildings, in addition to reaching a suitable appearance for living, should reflect the delicacies of traditional Iranian architecture.

This study is an applied, descriptive and analytical research that is carried out based on the case study using data collection, desktop study, and field research, referring to historical documents and performing qualitative analysis. Moreover it is intended to provide clear and objective recommendations for the restoration or rehabilitation of structures, as well as new construction on vacant parcels or additions to existing buildings within the city's old and historic districts. While portions of it are dedicated to other topics such as repair, maintenance and fascinating architectural history.

After data collection and review of the physical and visual factors involved in such interventions of historical buildings and complexes, European countries such as Germany, Austria, and the Czech Republic, have been examined. While visiting them, different aspects of intervention, including the used materials, the relationship between historical and modern elements from the general and partial perspectives, the joints between new and old sections, etc. have been explored. Finally, it was attempted to provide some design guidelines that would physically organize the interventions performed in historical buildings and collections.

These guidelines are to encourage redevelopment that is compatible with the existing character of the city's core as well as continue to preserve the character of the existing neighborhoods. Continued regional growth has increased developmental pressures in the city's core. These guidelines are targeted, but can also apply to new development outside of the area. The design guidelines serve as a reference for property owners, developers, residents, and public officials responsible for reviewing development plans within the area.

The criteria are meant to address the exterior appearance of buildings. The guidelines are not intended to prohibit creative approaches to individual building designs, or to promote architectural uniformity. It is the intent of this document to foster collaboration between the Context and the developer/builder early in the design process of a redevelopment project.

The goals of redevelopment projects is for them to reflect an understanding of the immediate site surroundings and context character. The projects should consider existing features including massing, height, setbacks, proportions, scale, roof forms, materials, articulation, lighting, signs and awnings while creating appropriate architectural design. It is a particularly useful resource for property owners, occupants, landlords, members of the design and construction professions and anyone wishing to alter a property within an old and historic district.

Key words:

Adherence to history, Contemporary interventions, Contextual design, Historic context.

COPYRIGHTS

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to the Journal of Iranian Architecture & Urbanism. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License.

(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

نحوه ارجاع به این مقاله:

چاپقی، غلامرضا؛ محمدمرادی، اصغر؛ محمدمرادی، آرش و جامکلو، طاهره. (۱۳۹۸). پایبندی به تاریخ در مداخلات معاصر؛ (قیاس در طراحی زمینه‌ای بناها و مجموعه‌ها بین چند کشور اروپایی و ایران). نشریه علمی معماری و شهرسازی ایران، ۱۰(۱۰)، ۳۸ - ۱۹.

DOI: 10.30475/ISAU.2020.103675

URL: http://www.isau.ir/article_103685.html

CONTENTS

Identification of Factors Affecting Sociopetality in the Educational Environment of Architecture and Analyzing the Interaction between Them via F. MCDM (Fuzzy Multiple Criteria Decision-Making Approach)	17
Elham Jafari, Hamzeh Gholamalizadeh, Mahmood modiri	
Adherence to History in Contemporary Interventions; (Comparison of Several European Countries and Iran in Contextual Design of Buildings and Collections)	37
Gholamreza Japalaghi, Asghar Mohammad Moradi, Arash Mohammad-Moradi, Tahereh Jamakloo	
The Importance and Application of "Urban Emotions" in Urban Design and Planning	59
Esmat Paikan, MohammadReza Pourjafar	
An Inquiry Concerning the Principles of Behavioral and Democratic Urban Spaces; Integrating the Theories	83
Mani Sattarzad Fathi, Majid Zarei, Rahim Hashempour	
Applying Thematic Analysis to Identify the Experienced Meaning during Routine Movement through Built Environments	97
Somayeh Rafiee, Majid Salehinia, Ghasem Motalebi	
Determining The Optimum Orientation of Vertical Building Surfaces, Based on Solar Energy Receiving in The Hot and Humid Climate	111
(Case Study: Bandar Abbas, Bushehr and Ahwaz Cities)	
Hassan Akbari, Fatemeh Sadat Hosseini Nezhad	
Assessment and Analysis of the Thermal Comfort Conditions in Open Spaces of Residential Neighborhoods Using Thermal Indicators	125
(Case Study: Neighborhoods of Isfahan City)	
Fatemeh Alsadat Majidi, Shahin Heidari, Mahmoud Ghalenoei, Maryam Ghasemi Cichani	
The Effect of the Existence and Expansion of a Cemetery on Its Adjacent Neighborhoods	137
(Case Study: of Imamzadeh Soltan Ebrahim Cemetery of Quchan City)	
Samaneh Jalilisadrabad ¹ (Corresponding Author), Shadi Shokri Yazdan Abad	
Revitalization of the Landscape of Urban Rivers with an Approach to Positive Interaction between Human and the Natural Environment;	156
(Case Study: the River of Amol Shahr-roud)	
Narges Hamzeh, Hamed Mazaherian, Mohammadsaeid Izadi, Morteza Lotfipour Siahkalroudi	
Restudying the Perception Components of Active Frontages in Streetscape Design	177
(Case Study: Khayam Street in the Middle Urban Fabric of Shiraz, Iran)	
Fateme Shams, Mahsa Sholeh, Sahand Lotfi, Ali Soltani	
Investigating the Relationship between Youth Emotional Intelligence and Their Tendency Towards Urban Symbols	191
Nasim Najafi Zarifi, Sanaz litkouhi	
Conceptual Analysis of Neighborhood Territory based on Residents' Perception using Geographic Information System (GIS)	208
(Case study: Mashhad Neighborhoods)	
Amidoleslam Saghatoleslami	
Effect of Gas Types in Double and Triple Pane Windows on Cooling and Heating Loads in Office Buildings in Hot-Humid, Hot-Dry and Cold Climates in Iran	224
Jalil Shaeri, Roza Vakilinezhad, Mahmood Yaghoubi	

Scientific Journal of Iranian Architecture & Urbanism

Vol. 10, No. 18, Fall & Winter 2020

Licence Holder: Iranian Scientific Association of Architecture & Urbanism

Director-in-Charge: Mohsen Faizi (Professor of Architecture)

Editor- in- Chief: Mostafa Behzadfar (Professor of Urban Design)

Editorial Board

1. Behzadfar, Mostafa; Professor of Urban Design, Iran University of Science & Technology.
2. Bemanian, Mohammadreza; Professor of Architecture, Tarbiat Modarres University.
3. Diba, Darab; Professor of Architecture, Islamic Azad University(Central Branch).
4. Etessam, Iraj; Professor of Architecture, Islamic Azad University(Science and Research Branch)
5. Faizi, Mohsen; Professor of Architecture, Iran University of Science & Technology.
6. Gorji Mahlabani, Yousef; Professor of Architecture, Imam Khomeini International University.
7. Hashemnejad, Hashem; Associate Professor of Architecture, Iran University of Science & Technology.
8. Khakhzand, Mehdi; Associate Professor of Architecture, Iran University of Science & Technology
9. Mazaherian, Hamed; Associate Professor of Architecture, University of Tehran.
10. Memarian, Gholamhossein; Professor of Architecture, Iran University of Science & Technology.
11. Mohammad Moradi, Asghar; Professor of Restoration, Iran University of Science & Technology.
12. Mozaffar, Farhang; Associate Professor of Architecture, Iran University of Science & Technology.

Editorial Manager: Mehdi Khakhzand, Associate Professor, Iran University of Science & Technology

Editorial Advisor: Yousef Gorji Mahlabani, Professor, Imam Khomeini International University

English Language Editor: Iranian Scientific Association of Architecture & Urbanism

Editorial Expert: Anahita Tabaeian, Ph.D. Candidate in Urban Design

Paging and Formating: Elham Mennati Moheb

Publisher: Iran University of Science and Technology

Number: 50 issues

Price: 500000 Rls

Address: School of Architecture & Environmental Design, Iran University of Science & Technology (IUST), Narmak, Tehran, Iran.

Postal Code: 13114-16846

Email: iaau@iust.ac.ir

Web Site: www.isau.ir

Phone: (0098-21) 73228235

Fax: (0098-21) 77240468

- **Identification of Factors Affecting Sociopetality in the Educational Environment of Architecture and Analyzing the Interaction between Them via F. MCDM (Fuzzy Multiple Criteria Decision-Making Approach)**
Elham Jafari, Hamzeh Gholamalizadeh, Mahmood modiri
- **Adherence to History in Contemporary Interventions; (Comparison of Several European Countries and Iran in Contextual Design of Buildings and Collections)**
Gholamreza Japalaghi, Asghar Mohammad Moradi, Arash Mohammad-Moradi, Tahereh Jamakloo
- **The Importance and Application of "Urban Emotions" in Urban Design and Planning**
Esmat Paikan, MohammadReza Pourjafar
- **An Inquiry Concerning the Principles of Behavioral and Democratic Urban Spaces; Integrating the Theories**
Mani Sattarzad Fathi, Majid Zarei, Rahim Hashempour
- **Applying Thematic Analysis to Identify the Experienced Meaning during Routine Movement through Built Environments**
Somayeh Rafiei, Majid Salehinia, Ghasem Motalebi
- **Determining The Optimum Orientation of Vertical Building Surfaces, Based on Solar Energy Receiving in The Hot and Humid Climate**
(Case Study: Bandar Abbas, Bushehr and Ahwaz Cities)
Hassan Akbari, Fatemeh Sadat Hosseini Nezhad
- **Assessment and Analysis of the Thermal Comfort Conditions in Open Spaces of Residential Neighborhoods Using Thermal Indicators**
(Case Study: Neighborhoods of Isfahan City)
Fatemeh Alasadat Majidi, Shahin Heidari, Mahmoud Ghale noe, Maryam Ghasemi Cichani
- **The Effect of the Existence and Expansion of a Cemetery on Its Adjacent Neighborhoods**
(Case Study: of Imamzadeh Soltan Ebrahim Cemetery of Quchan City)
Samaneh Jalilisadrabad1 (Corresponding Author), Shadi Shokri Yazdan Abad
- **Revitalization of the Landscape of Urban Rivers with an Approach to Positive Interaction between Human and the Natural Environment;**
(Case Study: the River of Amol Shahr-roud)
Narges Hamzeh, Hamed Mazaherian, Mohammadsaeid Izadi, Morteza Lotfipour Siahkalroudi
- **Restudying the Perception Components of Active Frontages in Streetscape Design**
(Case Study: Khayam Street in the Middle Urban Fabric of Shiraz, Iran)
Fatemeh Shams, Mahsa Sholeh, Sahand Lotfi, Ali Soltani
- **Investigating the Relationship between Youth Emotional Intelligence and Their Tendency Towards Urban Symbols**
Nasim Najafi Zarifi, Sanaz litkouhi
- **Conceptual Analysis of Neighborhood Territory based on Residents' Perception using Geographic Information System (GIS)**
(Case study: Mashhad Neighborhoods)
Amidoleslam Saghatoleslami
- **Effect of Gas Types in Double and Triple Pane Windows on Cooling and Heating Loads in Office Buildings in Hot-Humid, Hot-Dry and Cold Climates in Iran**
Jalil Shaeri, Roza Vakilinezhad, Mahmood Yaghoubi